ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր.
Յայտարարութեանց տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար գինը սակարկութեամբ կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Չիւիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։

Հասցէն ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 9 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 18 օգոստ.

Պ. Թիէր Զուիցերիա գնացած ժամանակ ամեն անցած տեղերուն բնակիչներէն եռանդագին համակրութեան ցոյցեր ստացաւ։

Զալցպուրկ 18 օգոստ.

Պ. Քոնթ Պուրպոնեանց երկու մեծ գերման միապետը դէմ խօսեցաւ։ Կը յուսայ թէ Գաղղիոյ տագնապը կառավարութեան ձեւին խնդիրը ժողովրդական ընդհանուր քուէով մը կրնայ լուծուիլ։

Վիէննա 18 օգոստ.

Սրուեստահանդէսին մէջ միջազգային հանդիսաւոր բաշխումն այսօր կատարեցաւ Շարլ—Լուի արքայորդւոյն նախագահութեամբ։ Այս առթիւ խօսած ճառին մէջ արքայորդին արուեստահանդէսին յաջողութեանց վրայ պնդեց, որ ազգաց հաշտարարութիւն և ընդհանուր խաղաղութեան յառաջ կը բերէ։

Արքեպիսկոպոսը Ջերմ շնորհակալութեամբը գրուած կոնդակ

Երէկ 67 հոգի բռնուեցան քոլերայէն։

Բէրլին 18 օգոստ.

Քարլսրուհէ Պարոն Նիլ մեռաւ յաղթելով Պերկայէն Մեհեմեդը։

Սպանիա 18 օգոստ.

Կարլական բնակիչներ բոլոր անդամներն հոս կուգան Կարթագենի դաշտին ընդդէմ, որոյ մեծ դժուարութիւնը հասկնալու համար հոս պիտի կատարուի։

Փարիզ 19 օգոստ.

Սպանիոլեան կեդրոնին քանի մը դպրոցներեան կը ջանան Համբուրգի ու Օրլէանեան իշխաններն համաձայնեցնել ոչ միայն ընտանեկան այլ և քաղաքական մասին։

Գաւառական ժողովոց նախագահներուն ընտրութեան արդիւնքը գրեթէ համամիտ թեւով պահպանողական և հանրապետական անձինք տուած է։

Լոնտրա 19 օգոստ.

Թուրք. փոխ. 51 1/2

փոխ	1869	63 1/4
»	1871	67 3/4
»	1872	84 3/4 – 50 1/8

Անգլ. փոխ. 92 3/4

Աֆիոն 24—

Մօհէր 34–36

Մարսիլիա 18 օգոստ.

Ընտրանի Մ. Դ. 9 1/8

Ցորեն առ 10000 հակ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեքշաբթի առաւօտ Բ. Դրան նախարարներն և բարձրաստիճան պաշտօնատարները, բէկ մ'եարքին ալ տասը տէրութեանց դեսպանները Պէյլէրպէյի պալատն երթալով վեհ. Շահին ներկայացան։

Նոյն օրէն նաւը վեհ. Շահն իր արքունեաց նախարար Խոճեա խանին, արտաքին գործոց առժամանակեայ նախարար Մելքոմ խանին, և մայրաքաղաքիս դեսպան Մօհսին խանին և քանի մը պալատական պաշտօնեից հետ իր արտասանութեան ներքին գրուած բերթեկ բերայէ շոգենաւով պտոյտ մ'ըրաւ Բոսփորի նեղուցին մէջ մինչև Սև ծովու բերանը, և յետոյ Պէյլէրպէյի պալատը վերադարձաւ։

Երէկ վեհ. Սուլթանին հետ նախաճաշ ըրաւ Չըրաղանի պալատը։ Այսօր ալ Տոլմա—Պաղչէի պալատը պիտի ճաշէ։

Կըսուի թէ Երկուշաբթի օրը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս և Բօթիի ու Թիֆլիզի ճամբով իր երկիրը պիտի վերադառնայ։

Վեհ. Շահին հետ եկող հայազգի պաշտօնատարք են.

Միրզա Մելքոմ խան, բարեկարգիչ պետութեան, արտաքին գործոց առժամանակեայ նախարար և դեսպան Լոնտրայի։

Նարիման խան, քարտուղար։

Միրզա Միքայել խան, թարգման Մեծ—Վեզիրութեան։

Ղարաբաղի Դրան Աչաղբին թղթակցութեան դիւանին տնօրէններէն Խաչատուր Յարութիւն էֆէնտին Բնդ. տնօրէնութեան առաջին թարգման անուանեցաւ։

Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեան դիւանին տնօրէն Միքայէլ էֆէնտին Տրապիզոնի կուսակալութեան թարգման անուանեցաւ։

Խամանակէ մ'ի վեր մայրաքաղաքիս մէջ փառատրամութիւն կամ դատերու մէջ փոխանորդութիւն ընող անձանց թիւը ասպարայման յաւած, և հիմա ու պատուաւոր անձանց հետ շատ ալ ազէտ կամ անվստահելի անձանց փաստաբանի կամ փոխանորդի պաշտօն կատարելով ալ և այլ անտեղութեանց և վնասուց պատճառ. ըլլալը տեսնուելով, Արդարութեան բարձրագոյն ատեանն յատուկ յանձնաժողով մը կարգեց, որպէս զի փաստաբանի կամ փոխանորդի պաշտօն վարել ուզող անձինք՝ անկէ մինչև չորս ամիս՝ չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը՝ միշտ յանձնաժողովին ներկայանալով քննուին, և երբոր պէտք եղած հմտութեան ու վստահութեան պայմաններն ունենալնին հաստատուի, վկայական առնեն, և ապա դատարանի մէջ փաստաբանի կամ փոխանորդի պաշտօն վարեն։ Բաւական եղող պայմանաժամէն ետեւ՝ վկայական չունեցող անձինք չպիտի կրնան դատարանաց մէջ իբրև փաստաբան կամ փոխանորդ ընդունուիլ։

Ծառայութեան փաստաբանաց համար ալ ուրիշ տնօրէնութիւն պիտի ըլլայ։

Լրագրական տեսչութեան դիւանէն մեզ հաղորդուած պաշտօնական ազդարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ անձնական և կրօնական գլխոց և պաշտօնէից դէմ յարձակողական յօդուածներ չհրատարակելու, մանաւանդ տառի լեզուաւ տրամաբանէ երուն երկինք պատուէր ըլլալէ ետև, Հայրենիք լրագիրն իր հայերէն թերթերուն թիւ. թերթին մէջ դարձեալ անձանց տմենց և կրօնական գլխոյ և պաշտօնէից դէմ խօսք մը տալ ու սխալ դրոյթներ հրատարակած ըլլալով, վերջին անգամ խիստ կը սպառնայ իրեն, որ եթէ այսուհետև այսպիսի հրատարակութիւն մը անոնց իր թերթին մէջ, կանոնական պատիժն անմիջապէս 'ի գործ պիտի դրուի։

Հա Թիւրքի լրագիրն՝ Անգղիոյ կառավարութեան դէմ խօսք պարունակող մը գրած լինելուն պատճառաւ՝ Լրագրական դիւանէն սպառնալից ազդարարութիւն մ'առաւ։

Իզմիրի երկաթուղւոյն նորոգ աւարտած ըլլալով, յառաջիկայ կիրակի օրը նորէն երթեւեկութեան պիտի բացուի։

Ուրբաթ առաւօտ Եըտըգուլէի պատանի մը Քումքափու ծովը մտնելով, առանց լողալ գիտնալու յառաջացաւ և ասոր վրայ հեռու ծովուն խորը սուզեցաւ։ Քանի մը լողորդը իր դիակն աշխատելով գտնել կրցին։ Շաբաթ առաւօտ խեղճ պատանւոյն դիակը ցամաք հանեցին։

Երեքշաբթի օր Չէնէլի մօտ 17 Ջերքէզ կանայք և տղայ մը պարունակող մակոյկ մը յանկարծ մ'ալիքներէն տակն 'ի վերայ եղաւ, և կանանց ամենն ալ խեղդուեցան։ Միայն տղան կրցաւ ազատիլ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՍԱԿԱԳԻՆ ՍԵՂԱՆԻ

8 օգոստ. չորեքշաբթի իրիկուն		57 23
9 » հինգշաբթի առաւօտ		— —
բացուեցաւ		57 22
հետ ոչ		57 20 1/2

Կ. Պոլիս 8 օգոստ.

Օսմանեան ժէնէրալի բաժինը	Անգ. լիր.	11,10
Փրէօսի » »	Օսմ.	15, 27
Փոխարժ Օսմ—Ֆրանք		4, 30
Երկաթուղւոյ հին	Ֆր.	151 3/4
» նոր		65
փոխ. 1863	»	349
» 1865	» »	335 1/2
» 1869	» »	323
Թիրանու	Օսմ. լիր	15,15

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՍՐԲ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՀՐԱԺԱՐՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԸ

Ազգային վարչութեան նախագահին և անոր խորհրդական ժողովին մէջ ծագած անհամաձայնութեան և հետեւապէս առաջնոյն հրաժարման գլխաւոր պատճառն այդ էր հասկըցուած է Ս. Պատրիարքին գրաւոր բացատրութիւններէն՝ զոր նախընթաց թուով հրատարակեցինք, ինչպէս նաև Քաղաքական ժողովոյ Ատենադպրութենէն հրաժարող-ներէն որ նոյնպէս անցեալ տարուան ուրիշ ընդհանուր ժողովոյ մէջ կարդացուեցաւ։

Ս. Պատրիարքը Սահմանադրութեան օրինադրած վարչական դրութիւնն անպատակ է համարի այն որ միայն հոգևորական ամենակալ մը այլ և մասնաւոր պետական իշխանութեան մը։ Իսկ Քաղաքական ժողովը, մանաւանդ անոր մէկ քանի անդամներ, հակառակն կը պնդեն, պնդելով թէ ներկայ Սահմանադրութիւնը կէտ առ կէտ գործադրուելով բաւական է ազգին պէտքը հոգալու։

Աչու այս կէտին վրայ կամխուել կրաւորական ժողովոյ կողմէ քննել յանձնաժողովին պաշտօնը, քննել հասկնալ և ամփոփել թէ ով իրաւունք ունի իր կարծեաց մէջ. Ս. Պատրիարքը թէ Քաղաքական ժողովը հրաժարեալ լինելով անդամք*։

Քննել յանձնաժողովն իր պաշտօնը կատարելու գծաւորութիւններ չունի դէմ։ 13 տարուան փորձառութեան արդիւնքին և դեռ մօտ օրերս կատարուած իրողութիւնք կեցած են իր առջև։ Խնդիրն այնչափ պարզ է իր այս կէտորոշմանը մէջ, որ քննելու և տուղելու հարկ չը կայ, և ոչ իսկ յանձնաժողով կարդերով պէտք, ինչպէս որ մեռ մ'երեսփոխանք յայտնեցին ընդհանուր ժողովոյ մէջ, բայց դրդապատճառն և ազդեցութեան ակզբունքն և երեսփոխանական ժողովոյ անկողմնակալութիւնը վերջին քննութիւն մ'ալ կը պահանջէին, դանէ հարկաւոր համար թէ Քաղաքական ժողովը կամ մասնաւոր անոր մէկ երկու անդամներն՝ որք 1866 ի պետական հարուածին ժամանակ ներկայ Սահմանադրութեան վարչական դրութիւնն անդորրացուցին կը համարէին և մինչև իսկ պետական հարուածն ընդդիմացան իրաւունք կուսակին, հիմա ինչ գործոյ և արդեոք պատճառներով իրենց

* Քաղաքական ժողովոյ անդամոց ամբողջական թիւը 14 ըլլալով՝ վերջինէս 6 անդամները չեն կրնար Քաղաքական ժողով համարիլ՝ հետեւապէս իրեն մասնաւորութիւն կրնան նկատուիլ և ոչ իբրև վարչական օրինաւոր մարմին։

բերանը փակած, Սահմանադրութեան ամեն տրամադրութիւնները կ'ատ. կէտ գլխաւոր գործողութեան, ազգին պէտքերը լինելով պատասխանատուներու բաւական է մինչեւ խօսք մերժելու, միեւնոյն անկողոտ կը համարին, և որ առաւելն է, այս նոր կարծեաց վրայ պնդելով, իրենց ընդհանուր ժամանակ ընդհանուր Ժողովոյ մէջ վիճելով և իրենց սահմանադրական իշխանութեան սահմանէն դուրս ելնելով, ազգին հանրական և մասնաւոր գործերն քաշելով, տեղական ու գաւառական խնդիրները մասնաւորապէս գործակցութեան ունենալու և հոգալու ամենակարեւոր խնդրոյ բաղադրութիւն ընծայելու թիւնն անոնց ընելով. Ս. Պատրիարքին հետ այս պատճառաւ անհամաձայնութեան մէջ լինելն և գործերն այս խառնակած և վտանգաւոր վիճակին մէջ բերելն ձգեցին:

Քաղաքական Ժողովոյ անդամք թերեւս մեզ ամենայն պատճառաներ ու փաստեր ունենան իրենց այս ընթացքը պաշտպանելու համար. բայց մեք բազմաթիւ փորձերէ և տեղեկութիւններէ գիտակցաբար համարձակ կրնանք վստահութեամբ ըսել թէ Քաղաքական Ժողովը սահմանին անցնելու փորձերու վրայ միայն ձախող յաջողած մ'ընելէ զատ ուրիշ բան չէ կրցած ընել:

Սահմանադրութիւնն առաջին անգամ խմբագրողներէն մին ալ մեք եղած ենք 1859ին, երբոր անոր մէկ նշանակեալ անդամ գտնուելով շատ ներ ներկայ Քաղաքական Ժողովոյ նախանձայոյզ անդամոց անոնց մէջ քին մէջ. բայց առաջին քանի մը տարւոյ փորձը ցուցուց որ անոր քիչ քիչ օրինադրութիւնները կիրառութեան վարչական կազմութեան մաս ազգին վիճակին և պէտքին բուն արժանաւոր պատասխաններ բաւական չէին:

Ներկայ Սահմանադրութիւնը խմբագրողներն ալ չէին կրցած այս կէտը նշմարել, և մեր խմբագրած վարչական գրութիւնը ճշդիւ օրինակներ էին, որ չմնացինք ըսել Սահմանադրութեան հաստատութենէն առաջ չարունակուած գրութեան անփոփոխ կանոնաւորութիւն էր և ոչ ուրիշ բան:

Ըստ երեւոյթին երկրորդ անգամ Սահմանադրութիւնը խմբագրուելով և Բ. Դրանէն հաստատուելով հաստատութեան գրութեան, դժուարութիւններն հետզհետէ երեւան ելան, և ազգին ամենէն լրջմիտ ու խոհեմ գլուխներն անոր մէջ քիչ քիչ փոփոխութիւններ ընելու պէտքն ըզգացին և կ'զգան մինչեւ այսօր:

1869ի վերաքննիչ յանձնաժողովը որուն մէջ ալ անդամ էինք, պատուէն ունէինք, պատրաստած ծրագրին մէջ իւր բոլոր ուշադրութիւնը վարչական կազմութեան փոխել և կենտրոն խնդրոյն նուիրելով ազգին պէտքին պատասխանելու եղանակի մը վերածել ջանաց. բայց 1869ի ընդհանուր հարուածը պաշտպանողներէն ոմանք 1870ին դարձի գալով, ժողովրդականութիւն փնտռելու համար, Պետական հարուածը պիտի հարուածենք գոչելով ժողովրդեան աչքին մոխիր փչեցին, մեր ներկայացուցած և շնորհակալութեամբ ընդունուած ծրագրին ետ ձգելու պատճառ եղան, և ընդհանուր ժողովոյ համաձայն որոշումներ ընել տուին, վերջապէս ներկայ Սահմանադրութեան առաջին ձեւն պաշտպան կանգնելով և դարձ ընդ. գործադրելու անհնարին խառնաշփոթ մ'ըրին յանձնելուն երեսփոխանութեան մէջէն միադոյն մնալ մ'որոշ և Քաղաքական Ժողովոյ անդամակցութեան ձեւը բռնել:

Բայց դժբաղդաբար կարծեաց չէր կրնար լուծել և չլուծեցաւ:

Երբ Պատրիարքը ԺԳ. անդամ ազգային կենտրոնական և ամենակարեւոր պէտքեր կը թուէ իւր հրաժարականին բացատրութեան մէջ, և անոնց համաձայն վարչութեան Քաղաքական և կրօնական ժողովներէն մաս առնել, զանոնք անկախ գործոց մէջ ընել կը կամի, ով կրնայ ըսել այն պէտքին հակառակ:

Արդարեւ կրօնական և անձնիշխանական պէտքեր, որք ամեն ճշմարիտ ազգասիրաց խոր ուշադրութեան արժանի են. բայց անոնց ամենն ալ անմիջապէս չեն կրնար հոգացուիլ անձնք բարւոք ջանից, բազում գիտակցութեանց և ժամանակի կարօտ են, իսկ անոնք որ անմիջապէս և դիւրաւ հոգացուելիք բաներ են, և տոնց առաջինն է ազգային վարչութեան կրօնական և հանրային գործութեան վերածելու և տեղական ու մասնաւոր գործոց ծանրաբեռնութիւններէն ազատ պահելու առաջարկութիւնը, որ մեր ամեն կրօնական բարեկարգութեանց վրայ խորհելու և զանոնք հետզհետէ գործադրելու գլխաւոր միջոցն ըլլալէ զատ, ազգային վարչութեան գլխաւոր ժողովներն իրենց կարգաւորապէս բարձր գործոց մէջ պահելու և յուսատուներու միջոց մ'ըլլալն ալ փորձով տեսնուեցաւ:

Քաղաքական ժողովը ինքզինքը տեղական և գաւառական մանր մունր և մասնաւոր խնդրոց լուծումն իր վրայ չառնէր, եկեղեցական պատկերն գերը չէր կորսնցներ, ազգեցութեանց զարծեր չէր ըլլար, մասնաւորաց թողերն իր դէմ դառնալով չէր հաներ. Ս. Պատրիարքին հետ այս պատճառաւ անհամաձայնութեան մէջ չէր լինար, վերջին անտեղութիւնները չէին պատահեր, և իր պաշտօնավարութիւնը չէր ընդհատեր:

Այս ամեն նկատումներով, ներկայ վարչական ազգային պատասխանատուութիւնը բոլոր ժողովներու այն քանի մ'անձանց վրայ կեդրոն, որք Քաղ. Ժողովոյ մէջ խառնակէին գեր խաղալով, ժողովուրդը գայթակղեցուցին ու Սահմանադրութիւնը չարաչար գործածելով իրենց այս վիճակին հասուցին:

Երեսփոխանական ժողովը քննիչ յանձնաժողովի երեսփոխանական օրը Գալաթիոյ խորհրդարանը գումարեցաւ և նախ իւր գիւանը կազմեց՝ ատենապետ ընտրելով Գեր. Խորէն Եպիսկոպոս, և ատենադպիր Արժ. Գէորգ վարդապետ Փիրղալէմեան:

Ըստ այսմ դրել Քաղաքական Ժողովոյ Սեծ. անդամոց, որ այսօր հինգշաբթի յանձնաժողովին ներկայանան:

Վսեմ. Օհան էֆէնտին երեքշաբթի օրը նախին ներկայ չէր:

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ.

Խոհեմութիւնը՝ զգուշութիւնն և անկեղծութիւնը՝ շատ անգամ պակասութիւններն ու սխալմունքներն կրնան մոռցնել անպատուութեան և անախորժութիւններն ներելով կը ներեն, կարեկցութեամբ կը վարուին մեղուցելոյն հետ, թէ և իրենց անձնայն վնասներն բերեն, իսկ ընդհանրական անխոհեմութիւնը, փառասիրութիւնը և կեղծաւորութիւնը խիստ ատելի անձնական պակասութիւններն մեծ վնասներ կրնան և կը պատճառեն և կը դատապարտուին. միշտ անպատիժ չեն մնար, որ անոնք վաղ կամ ուշ պատիժ կրելու են:

Իրեն ընդհանուր ժողովոյ մէջ երկու հրաժարականի կարդացուելէն ետքը Արքազան Պատրիարքին հրաժարականն էր միայն Քաղաքական ժողովոյն:

Ս. Պատրիարքը իրեն անկեղծութեամբ հայր մը կը ներկայանայ առենին առաջ. իր հրաժարականին մէջ ամենամեծ պակասութիւն մ'անգամ չըսելով Քաղաքական ժողովոյ վրայ որեւէ ծանր յանցանքներ իսկ ի մասնաւոր տեղեկութիւն ունենալ ալ ամեն յանցանք և պակասութիւն իր անտեղեկութեամբ կուտայ. ջատագովն այլեւս կը նկատեն, այլ ներկայ վարչական գործութիւնն անբաւական կը ցուցնէ, ազգին կենսական պէտքերն, և իր հրաժարականով կ'ընէ, բաւ է՛ փափագ ամբողջ ժողովոյ մեղադրութիւնը. իսկ Քաղաքական Ժողովն իրեն բացատրական գրովը կը ջանայ սա առենին առաջ իր հրաժարականին մէջ Արքազան Պատրիարքը հակասահմանադրական կոչելով, և իւր ողջմտութեամբ ու աղէկ բարքերովն ամեն դատն հետեւանքները կը ձգէ Սրբազան Պատրիարքին վրայ բարդելու:

Մենք անդէնըին ալ չէինք որ տատնի, մ'է վեր այս երկու մարմիններուն մէջ գժտութեան և անհամաձայնութեան կար, մինչեւ Ս. Պատրիարքն երեք չորս տարի ուրիշ Քաղաքական ժողովներու հետ այսպէս համաձայնութեամբ վարուած է: Քաղաքական ժողովն ալ որ ալ նորատէր զՊատրիարքը կղերական մը թէ վանոյ գործը տանի չուզեր, Երեսփոխանաց ձեռնարկութիւնն նախ քաշել և այլն: Բայց մինչեւ այսօր պաշտօնավարելու չէր բաղդած, և այսօր երբ անպատասխանատու և անգիտութեամբ կը բողոքէ: Ընդդիմախօսաբար բաներ, վասն զի երկար ատեն համաձայնութեամբ (ըստ իւր ամբաստանութեան) Պատրիարքին մը նախագահութեան պաշտօն վարելու խանդաղած է ազգին առաջ: Անշնութեամբ բայց, վասն զի մինչեւ Արքազան Պատրիարքի պաշտօնավարութեան ժամանակ միջոցած էր, այսօր որ Արքազան Պատրիարքը յօժարութեամբ իւր հրաժարականը կուտայ, և անոր համար առելի կարելութեան պաշտօն է, երբ պայն կարծուած է:

Ս. Պատրիարքը կամ Սահմանադրութեան էր կամ հակասահմանադրական. եթէ սահմանադրական էր ինչո՞ւ հակասահմանադրական կարդացուեցաւ. եթէ հակասահմանադրական էր, ինչո՞ւ մինչեւ ցարդ չրողոքեց: Գուն է բանը որ այս Քաղաքական ժողովը կղերապետական ծառայելու հետ իսկ անոր ասուելին պէտք վարելու կուզէ: Միթէ այդպիսի ատեն է Երեսփոխանութիւնը, միթէ չէի՞նք որ դուք այդ անպատասխանութիւն ուրիշ բանի մը համար չէք ըրած. ալ կատարելով որ Արքազան Պատրիարքն իր հրաժարականին մէջ գաւառներէ զենք պիտի անդրադառնայ, դուք ալ ուրիշ էիք նախահամբ ցուցնելու վարիլ, մէկ յայտնել զննել խօսել և մեր հրաժարականին զէնք ամբաստանենք ատենը, որուն Պատրիարքին դարձ մը ձգելու:

Գուք Քաղաքական ժողովի դասը արժանաւորութեամբ հետ խառ'դ կուզէք խօսել. դուք կը հաւատաք թէ Պատրիարքը հակասահմանադրական յայտարարելով եւ զէնք սահմանադրական հրաժարականով այդ մ'ամբողջ խօսք։ Ձեր տեղն համար վերջինն մ'ես ալ հաւատամ. բայց ինչպէս պիտի ծածկէք այն ամբաստանութիւն զոր ձեր պաշտօնական ընկերներին մէկ քանին ըրած են. ինչպէս պիտի ծածկէք յանձն 30ի դատապարտութիւնը, որ ձեր պաշտօնավարութեան նկատմամբ եղած բոլոր ամբաստանութիւնները վաւերացուց:

Ճշմարտութիւնը յայտնուելու կը վերկայէ որ Ս. Պատրիարքը բարի և եթ, իսկ դուք, Քաղ. Ժողով, գործօք և արդեամբ հակասահմանադրական էք, և քաջոգրեն ետ որ 'ի մօտոյ արդարութիւնն ալ իր վճիռը պիտի տայ:

Տ. Մ..........

Լուր եղած ըլլալով թէ Քաղ. Ժողովոյ հրաժարական առենադպիր էֆէնտոյն վարչութեան արձանագրութեանց առմտրները Պատրիարքարանէն վերցուցեր տարեր է, բանի մ'ազգայինք հետեւեալ բողոքագիր մը ստացեր էր երեսփոխանական ժողովոյ ընծայած քննիչ յանձնաժողովոյ:

Մեծապատիւ Ցեառք Քննիչ յանձնաժողովոյ

Տարաձայնութիւն մը կայ՝ որպէս թէ Քաղաքական ժողովոյ հրաժարեալ Ատենադպիր էֆէնտոյն՝ վարչութեան արձանագրութեանց առմտրները վերուցեր տարեր է Պատրիարքարանէն ալ օրէ 'ի վեր. և այս տարաձայնութիւնը մեծ յուզմունք պատճառած է հասարակութեան մէջ:

Եթէ սոյն է այս, կը խնդրուի Ձեր արդարասիրութենէն որ վարչական առմտրներն և ուրիշ ամեն պաշտօնական թուղթերը Պատրիարքարան դարձնելու և զանոնք ապահովութեան ներքեւ դնելու հնարք ընէք, որպէս զի կրօնական վարչութեան պաշտօնական թուղթերն ու առմտրներն ալ իւր պատճառանօք ալ ըլլայ, գուցէ հանելն զ'արձակել առնողութեան է, մանաւանդ ներկայ ժամանակիս պարագայից մէջ, ուր քաղաքական ժողովոյ Ատենադպիր էֆէնտիին դէմ հանրական ամբաստանութիւններ կատարեալ ու բազմածներ կան:

7 օգոստ. 1873 (Ստորագրութիւններ)

Կ. Պօլիս

Իզմիրէն կը գրեն թէ Գեր. Եղիշէ Եպիսկոպոս Ցովհաննէս արքեպիսկոպոսին անցեալ շաբթու կիրակի քաղաքը հասեր, և նոր առաջնորդ մը ընտրել տալու համար իրեն տրուած վարչական հրահանգը գործադրելու ձեռնարկեր է:

Օրագրոյ Նեփիսան թերթին մէջ կը կարդանք թէ Ն. Գ. անուն Հայ վարդապետ մ'Օրթագիւղ տան մը մէջ գիշերն հիւր ըլլալով նշխած սենեկին մէջ կեցած գլուխի մը մէջէ 30—40 ոսկի արծաթեղէն ժամացոյց մ'և ուրիշ շաթ մ'առեր ծածուկ գացեր և առաւօտուն առանց մեկնեցեր է:

Այսպիսի ծանր անփոյթ վարմունք յանդգնող վարդապետի մը պատիժը պէտք չէ ուշանայ. ըստ մեր կարծեաց, պէտք է նախ եկեղեցական կարգէն լուծել և ապա ամբիծ արժանի պատժոյն ենթարկել:

Երուսաղէմէն մեր թղթակիցներուն մեզ հաղորդած տեղեկութեանց համեմատ հաստատ քաղուածին վրայ բարեկարգական կառավարութեան և Ս. Աթ. Միաբանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք:

Ա. 1868 Աւրիլ ամսոյն Լատինաց Զատիկը, մեր ազգային գերեզմանատան վրայ իրենց գերեզմանատան պարսպապատին երկու կողմէն մէկ մէկ դուռ բացած են, այն դռներն գոցելու համար շատ աշխատեցանք. քանզի մեր կողմը սպառնալիքն պարտադրող շինելով՝ նոյն կողմէն դուռ բանալ կը պատրաստէին. նոյն ժամանակ կառավարութեան խաղաղ փաշան ժողովով համագերակ գերեզմանատան դռան Լատինաց խնդիրը չսպասելով պաշտօնական գոցեց տեղեկ բառ. և չփոխեցին: 1869 թուականին Քէամիլ փաշայի օրով գերեզմանատան յառաջընթաց նոյն ժամանակի Նշխարքն Ալի փաշային խնդրեցին որ թէ այս և պատուիրեց Հայոց է, և սոյն է, բայց տարարկելով մնացած է:

Բ. Քրիստոսի Հեռանակ միաբան ապրեցան անը Պետրոսեանի ծերին մէջ, որ հասարակաց ստացուածք էր և երկար ատենէ

յառաջացեալ էր 1868 թուոյն Լուսինը ի-բենց յառաջացուցին սրաա բուշկակ. կառա-վարիչ Նալլիֆ փաշան գումարեցցը չինա-ձիւռանը բայց 2 ժամ յետոյ վերստին շա-րունակուեցաւ յուզաւ։

Գ. փառասէր մարդ մը հասարակաց ունեմավունքի էր և երեք ամիսաց սղատ-կանեու, 1868 թուոյն խոլիֆ փաշայի օ-րով իրենց յառաջացուցին․ այս մասին եւ ճաա ոչ խօսելու։ Բ. Գոնէն հասնան եկաւ և մինչայն խոլէֆ փաշայի օրով քանակերը եղած փնուլթիւնը բայց Ան այլ չի կառավարչութեան ժամանակ յառա-ջուց նախապատրաստութիւն ընելով պի-ջեր ժամանակ յանկարծ վերստին ժնտ-ցին և գետ. այնպէս կը մնայ։

Գ. Քանդեան սրբի վայրապարն 1869 մայիս 3ին սրբեցաւ և Լուսինը 1875 մեսր 10 ին յանկարծ իրենց կողմէն կա-խեցին մարտ 3 ին կառավարիչ Նալլիֆ փաշան, նոյն Լուսինաց կախանը փոր ուռնելով պաշտօնակէս խր Տէրու-թեան կողմէն մերժել փնուած Լուսինաց պատկերագիր և գրելով պատկերակա-րապետ կախեց․ Հարիրել 13ին այս ալ անյայտացաւ․ 17ին Թէփսիլի ծախիչը Տէրութեան կողմէն պաշտօնակէս նոր մը կախուեցաւ, առ ժամանակեայ կերպով և գետ կայնայ։

[illegible]

ՕՐԻՆԱԿԻՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ ԱՆՎԱՅԵԼ ԺՈՂՈՎԻ

[illegible]

բացուած էր մեր ուսուցչութեան-ըլն և Տօքթէօր Խաթիւճեան էֆէնտ-տին մինչաւ ՚ի գին 3 գրչի ամենաք-ներ չկնարկութեան հանուեցոյ։

Ուշնալ առմոնքներն որ 3000 հատ էն, Տօքթէօր Խաթիւճեան էֆէնտին ձեռամբ 1264 հատը միայն ծախուած ըլլալով, Մնացեալ 1739 առմոնքը հետ ծախուածներուն գինը (3793) երեք հազար եօթը հարիւր ութսուն երեք գրշի Խաթիւճեան էֆէնտին ամ-բողջապէս մեզի յանձնեց։

Ուստի՝ ներկայիս կը յայտարա-րենք որ Տօքթէօր Խաթիւճեան է-ֆէնտի վրայ այս խնդրոյն նկատմամբ պատասխանատուութիւն մնացած չէ, և թէ մնացեալ առմոնքներն ալ մեր ձեռօքը չկնարկութեան պիտի հանուին։

Ի վերջոյ այսօր ամենայնէ մեր խո-րին շնորհակալութիւններն առաջի-նանք նուիրատուաց, հրատարակու-թեանց։ Միւս ողորմած

3 օգոստ. 1873 Ղեւոնդ Գաւ. Արա
Մայր եկեղեցի Մայր եկեղեցւոյ

Նախընթաց թիւով հրատարակ-ուած Ս. Գատրիոսի հրամարէն մէջ քանի մը տպագրական վրիպակ-ներ սպրդած են։

Երկրորդ երեսին երրորդ էջին 50րդ տողին մէջ ակրոնականութեան ակրո-նականիս պէտք է կարդացուի։

Երրորդ երեսին երրորդ էջին 29րդ տողին մէջ աշունէն բառը աւանէն պէտք է կարդացուի։

Չորրորդ երեսին երրորդ էջին 6րդ տողին մէջ ենծողիր բառը ընծայ-ցիր պէտք է կարդացուի։

ԽԱՌՆ ԲԱՆՔ

[illegible]

1289 օգոստոս 7

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

[illegible]

7 օգոստ. 1873 Ի Գուան Աղաբարեան

[illegible]

Այս լրագիրը յօրաժը երկու անգամ կը հրատարակուի Երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը. Բաժանորդագրութեան անգինն է [illegible] 15 [illegible]

Նոյն գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անուանքները.

ԻԶՄԻՐ. Սահակեան աղա Տէրտէրեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խաչիկ էֆ. [illegible]
ՊՐՈՒՍԱ. Սահակեան աղա Թանկերեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Վարդանեան.
ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Գէորգ աղա Մ. [illegible]
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա [illegible]
ԿԵՍԱՐԻԱ. [illegible]
ՄՈՒՇ. Միհրան աղա [illegible]
ՎԱՆ. Մ. աղա [illegible]
ՓԱՅԷՍԱՅ. Միհրան աղա [illegible]
ՀԱԼԷՊ. [illegible] աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թագէոս աղա [illegible]
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա [illegible]

Որիշ քաղաքներէ առաքագրուելու [illegible] այս տեղերէն միկուն հետ կրնան թղթակցիլ.

ՄԷԼԱՆՕԺԷՆ
ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ ԴԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵՂ.

Փարիզի [illegible] ընկերութենէն [illegible] փորձառուած, որ մէկ վայրկեանի մէջ եւ ամեն գունով կը ներկէ մազերն ու մօրուքները, առանց մորթին վնաս մը տալու եւ առանց բնաւ հոտ մ'ունենալու։ Այս ներկը մինչեւ հիմայ գործածուածներուն ամենէն գերազանցն է։

Կը ծախուի Տէյօ Աստուածատուր, Զօղաբօղլու եւ Թիւ[illegible] դեղարաններու։
Գին 6, 12 եւ 15 Ֆրանք.

FER QUEVENNE
APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

ՖԷՐ ՔԷՎԷՆ

Բժշկական ճեմարանէն հաւանութիւն առնուած, եւ պաշտօնէին յատուկ շրջաբերականով հրամայուած։

Քէվէնի երկաթը (չէլիկ թօզու) որեւէ նուազութենէ կամ' ախտութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները կը բուժէ, առանց գործածողին ախորժակը սեւցնելու, եւ երկաթուտ գեղերու ամենէն ազդեցիկ [illegible] եւ աժանն է։

Փորձը հաստատեց [illegible] թէ երկաթուտ բաղադրութեանց ոչ մէկը Քէվէնի երկաթին չափ գիւրամարսելի է' երբոր յարմար գործածուի։

Գտնուած Փարիզի բժշկական ճեմարանին Թուշարատ։

Քէվէնի երկաթը կը ծախուի 100 [illegible] չէքը 3 1/2 Ֆր.
10 CENTIG.
200 հատապտուղով շիշը 5 Ֆր.
100 „ շիշը 3 Ֆր.
Ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Ռիւ Տէ [illegible]

Պօլ—Ռա փողոցը 14: Ջէմիլ [illegible] եւ ամեն դեղարաններ։

Քէվէնի կնիքն եւ վերջինիս գործարանին դրօշմանիշը պէտք է պահանջել։

ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ
ՊԷՆԷՏԻՔԹԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐԱՑ ԸՄՊԵԼԻՆ

Այս հոյակապ ըմպելին այսօր մեծ յարգ գտած է հասարակութենէն եւ ամեն սեղաններու վրայ կը գտնուի թէ' տուներու եւ թէ ճաշարաններու մէջ.

Հասարակութիւնն այս ըմպելին խարդախելէ ետ պահելու համար [illegible] եւ առողջութեան Պաշտպան են, բուն Պէնէտիքթինի պատուական արտադրութիւն եւ վրան գտնուած կնիքներն ու նշանները հոս կը դըրուին։

Կը գտնուի Կ. Պօլսոյ գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

ԸՄՊԵԼԵԱՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՓՐՓՐՈՒՆ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ ՇԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ինչպէս են Լիմոնատա, Օարբէթ, Սօտա—վաթէր, փրփրուն գինին

ՀԷՐՄԱՆ ԼԱՃԱՐԷԼ

Վիչըեաւ եւ չրանչաններով փարձառութեամբ ամենագործէն հնարուած.

Փարիզ Ֆօպուր Բուասոնիէր Թիւ 144

Այս գործիներն կրնան արտադրութեանը համեմատ, որ օրը 1200էն մինչեւ 10000 շիշ կը հասնի. 1600էն մինչեւ 5500 Ֆրանք. գինեմեներ փրփրաւոր գինիներ շինելու գործիքներն ալ որ մէջէն արծաթեալ են, 30—450 50—1000 Շիշ փըրփըրաւոր գինի կարտադրեն, եւ 3000էն 5000 Ֆրանքի գին ունին։

ԽՈՂՈՎԱԿ
ՄԵԾ ՅԵՒ ՓՈՔՐ ԼՈՒԱՑՔ
Զուտ[illegible] եւ Գլ[illegible]

Բոլոր սարքերն մէկնորդով ճըշմարիտ փորձուած, [illegible] եւ ամբողջէն, որ գլխաւոր կը բաժնուի, կը հոսի եւ կը մաքրուի։

Նախկին նիւթոց բարձրանունքն հարասութ. Հէրման Լաշարէլիուն է միայն, որ իր խողովակներուն յերադրութիւնները պահելով գինեցը չէ բարձրացուցած։

ԼԷ ՏԻՐԻՍ ԲԻՎԷՐ

Ամէն խմոնից եւ գունոյ թարմութեան եւ գեղեցկութեան համար ամենայն խնամ հարկաւոր եւ բնական օծանելիք։

Լ. Թ. Բիվէրէն հնարուած հազարի հիւթով ընդհանուր մթերանոց Փարիզ Պուլվար տը Ս[illegible] Թիւ 10։

ԱՆՈՒՇԻ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ԲԺՇԿԻ Ժ. Վ. ՊՕՆ ԷՖԷՆԴԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին արդէն այս անուանի ջուրերէն ու փոշիներէն հարիւրին 40 աժան գնով կը ծախուին, բայց անուշահոտութեան եւ օգտակարութեան կողմէ զանոնք ալ կը գերազանցեն։

Ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց, փարատարաց եւ հատավաճառաց քով կը գտնուի։

Eau et poudre Dentifrices
PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR
J. V. BONN

ԱՆՈՒՇ ՃԵՐՄԱԿՑՆՈՂ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ.
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ԲԺՇԿԻ Ժ. Վ. ՊՕՆՆ ԷՖԷՆԴԻՆ

Այս ջուրն եւ փոշին արդէն ամեն ջուրերէ եւ փոշիներէ գերազանց է իւր անուշ համովը եւ օգտակար յատկութեամբ։ Եւ անոնց ամենէն ալ հարիւրին 40 փոխ գնով կը ծախուի։

Ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց եւ անուշահոտութիւնք վաճառողաց քով կը գտնուի։

DRAGÉES-INJECTION & ESSENCE de SIBORD

Փարիզ Ռիւ Տիւ Հավր Թիւ 1

Բոլոր կազմելի Սանթալի[illegible] բոլոր ախտերուն գործածելու հնարն.

Բոլոր կազմելի Կիւպէպի բոլոր ախտերուն դարմանելու համար.

Գլխաւոր դեղարաններուն կը գտնուի

Խմբագիր—Տնօրէն
Կ. Ս. ԽՈՒԹԻԻՃԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՔՈՒՄԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
8 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԻՆ

Լոնտոն 3 ամիս գուրուշ		109 3/4
Փարիզ		23,30

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
8 ՕԳՈՍՏՈՍ

Անգլ. լիրա	գուրուշ	109,35
Նափոլէօն ոսկի	»	87. 47
Խմբէրիալ ոսկի	»	89 40
Թալէրի	»	51, 20
Հինգ Ֆրանք	»	—
Չէյրէկ	»	103 35
Մէճիտ	»	120 30

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 8 ՕԳՈՍՏՈՍ
ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	41	—43
»	» Ռուսա		—
»	» Պուլկար		—
»	» Պուրկազ		—
«	Թէքիրտաղ		—
»	Կակուղ Ռուսա		—
»	» Պէսարապիա	33	—40
Կէրքա Ռուսա		40	—42
Ցորեն կակուղ Պուրկազ		—	—

CAPSULES de RAQUIN au Baume de COPAHU

ՔԱՊՍՈՒԼ ՌԱՔԷՆ. Պօպոնի ճեմարանի հիւանդութեանց դեղ, Պարիզու բժշկական ճեմարանէն հաւանուած, որ 100 հիւանդի վրայ փորձուեր եւ ամենուն ալ բժշկութեան նշան տեսնուեր է։ Քօբահիւի ամէն անհամ բաղադրութիւններէն [illegible] յարմար գտնուած է, [illegible] թէ այս Քօբահիւը գիւրութեամբ կը հալի ստամոքսի մէջ, եւ անախորժ զգացումներ չը պատճառեր բնաւ։

Կը գտնուի Փարիզ Ֆօպուր Սէն Տընի փողոց Թիւ 78, եւ ամեն դեղագործաց քով։

VESICATOIRE d'ALBESPEYRES

ԽԱՐԱՆ ԱԼՊԵՍՓԷՅՐԻ. Որ Փարիզու, Թուլուզի եւ Մոնբելիէի հիւանդանոցներուն մէջ ընդունուած է, եւ արագ ու կանոնաւոր ներգործութիւն ունի։ Մէն մի խարան իր հանանց կողմը Ալպեսփէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ։

Փարիզ, Ֆօպուր Սէն—Տընի փողոց, Թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով կը գտնուի։

CAPSULES DE RAQUIN AU COPAHU

HÉMORRHOÏDES
ԷՄՕՌՕԻՏ
ԸՐԻԻՆԸԶՀՈՍՈՒԹԻՒՆ
ՓԻՄԼԻԽ, Է ՌՕՍՕՏՈՆԻ ՍՐՕՐՏԻՈՍ
ՏՕՔԹՕՐ ԼԸՊԷԼ

Այս հատապտուղն եւ բժշկութիւն Փարիզի-Գեէնիոյ Անգլիոյ եւ Իտալիոյ բժշկական ճեմարաններէն հաւանուած, եւ թուականց կողմանէ բարձրէն ընդունուած են, եւ դիւրաւ յաջողութիւններ ունին արեան հոսման քիչ ատեն մէջ դադրեցնելու եւ ցաւերն անցընելու առանց անգրադարձման վտանգի։

Արտաքին փոխով հատապտուղն շիշն է 3 Ֆր. Արտաքին հիւթով հատապտուղն շիշն է 4 Ֆր. իսկ բժշկութիւն շիշը 3 Ֆրանք։

Կը գտնուի Փարիզ Ռիւ Լաֆայէթ փողոց Թիւ 113, եւ ամեն երկրի գլխաւոր դեղարաններուն։

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR
ՌՈՊ ՊՈՅՎՕ ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ

[illegible]

Կը ծախուի [illegible] Թիւ 12 [illegible] Կ. Պօլիս Տէյօ Աստուածատուր [illegible]